

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Селезньова Н.О., аспірант

Донецький національний технічний університет

За умов низького завантаження виробництва та обмеженості в усіх видах ресурсів стабільне функціонування промислових підприємств досягається за рахунок застосування логістичного підходу до управління наскрізними поточковими процесами. Одним з пріоритетних напрямів виходу з кризового становища, яке є характерним для переважної кількості суб'єктів господарювання, є раціональне управління їх матеріальними потоками в межах логістичної системи, що забезпечує зменшення витрат на утримання виробничих запасів та скорочення тривалості знаходження фінансових коштів в незавершеному виробництві. Визначення та підтвердження дієвості запропонованого вище напрямку підвищення ефективності функціонування промислових підприємств вимагає проведення всебічної оцінки їх матеріального потоку.

Незважаючи на достатню кількість досліджень та розробок в галузі показників оцінки матеріального потоку підприємства, серед яких особливо слід відмітити як праці закордонних вчених, таких як: А. Нілі, Дж. М. Ламберт, Г. Локкамі, Л. Кох, Дж.К. Мендоза, так і вітчизняних - Белова Л.Б., Гаджинського А.М., Гордона М.П., Крикавського Є.В, Ніколайчука В.Є., Окландера М.Р., Танькова К.М, Тридіда О.М., але єдина точка зору вищезазначених фахівців з цього приводу відсутня.

Узагальнення підходів вітчизняних та зарубіжних фахівців з логістики стосовно виділення показників оцінки логістичної системи представлено в таблиці 1.

Таблиця 1

Аналіз показників оцінки функціонування логістичної системи

Категорії	Показники	Автори
1	2	3
Витрати	Загальні логістичні витрати Витрати на логістичну підтримку виробництва Витрати на транспортування Витрати на вантажопереробку та складування Витрати, пов'язані з підтриманням запасів Витрати на обробку замовлення Витрати на пакування	Анікін Б.А., Гаджинський А.М., Крикавський Є.В, Ламберт Дж.М., Мендоза Дж.К., Николайчук В.Є., Нілі А. Сергеев В.І.,

1	2	3
Ресурсовіддача	Оборотність запасів Повернення на інвестиції в основні фонди Кількість замовлень, оброблених в одиницю часу Відношення логістичних витрат на одиницю інвестованого капіталу Матеріалоємність Енергоємність Матеріаловіддача	Кох Л., Ламберт Д.М., Локкамі Г., Мендоза Дж.К.
Якість	Доступність запасів Кількість скарг споживачів Точність дотримання параметрів замовлення Виконання замовлення точно в зазначений термін Коефіцієнт сортност Комплектність поставки Питома вага застарілих матеріалів Питома вага забракованих матеріалів Надійність поставки	Гаджинський А.М., Кох Л., Крикавський Є.В, Ламберт Д.М., Локкамі Г., Мендоза Дж.К., Николайчук В.Е., Нілі А.
Час	Час виконання замовлення Час доставки замовлення споживачу Час оборту товарів Періодичність поставок Тривалість логістичного циклу	Анікін Б.А., Гаджинський А.М. Крикавський Є.В, Николайчук В.Е., Нілі А., Сергеев В.І.

Враховуючи результати існуючих на сьогодні наукових досліджень в галузі відокремлення та систематизації показників логістики пропонується сформуванню систему показників оцінки матеріального потоку підприємства, представлену для наочності на рис. 1, яка окрім загальновідомих трьох груп індикаторів, що надають можливість оцінити ефективність використання ресурсів, рівень запасів та рівень сервісу включає до свого складу показники оцінки якості руху матеріального потоку. Взаємозв'язок між групами показників оцінки матеріального потоку представлено на рис. 1.

Приймаючи до уваги те, що ефективність роботи будь-якого промислового підприємства залежить від правильної організації руху

матеріального потоку від постачальника сировини до замовника готової продукції і дослідження саме якості просування матеріального потоку надає можливість визначитися з «вузькими» місцями як в організації

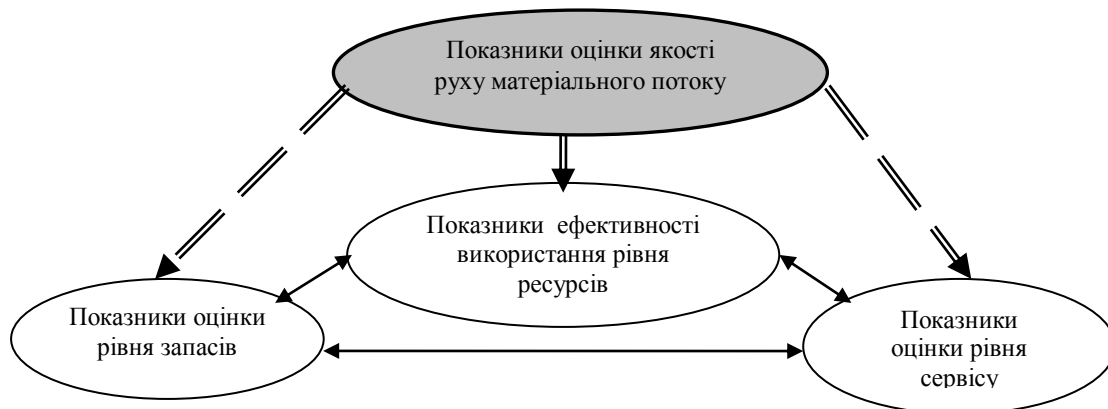


Рис. 1 Взаємозалежність між групами показників оцінки матеріального потоку

його руху так і організації діяльності самого суб'єкта господарювання, а саме: трудовою та технологічною дисципліною, організацією обслуговування і забезпечення робочих місць, складським та міжопераційними пролежуваннями сировини, напівфабрикатів та готової продукції, тому серед відокремлених груп показників найбільший інтерес представляють саме показники оцінки якості руху матеріального потоку. Даний інтерес можна пояснити і тим, що матеріальні потоки, як відомо, можуть перебувати у двох протилежних станах: динамічному, коли вони у вигляді матеріальних ресурсів, незавершеного виробництва та готової продукції знаходяться в стані руху і по відношенню до них застосовуються логістичні операції, пов'язані з фізичним переміщенням в просторі та часі і статичному, коли вони розглядаються у визначений момент часу і утворюють матеріальні запаси, тому при аналізі формування, просування та розподілу матеріального потоку на промисловому підприємстві необхідно більше уваги приділяти саме показникам оцінки якості руху, дослідження яких надає можливість оптимізувати технологічні процеси виробництва, матеріально-технічного постачання, транспортування та збуту продукції, проектування виробничих та складських приміщень.

Література:

1. Гаджинский А.М. Практикум по логистике / Гаджинский А.М. – [2-е изд., перераб. и доп.] – М. : Маркетинг, 2001. – 180 с.
2. Альбеков А. У. Коммерческая логистика / Альбеков А.У., Митько О.А. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2002. – 416 с.